

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Ивона Карачорова

по конкурса за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**,
обявен в бр. 58 от 02.07.2013 г. на „Държавен вестник“
за нуждите на Секцията за история на българския език
в Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ - БАН

Кандидат: главен асистент д-р Явор Ивов Милтенев

Единствен кандидат по обявения конкурс е главен асистент д-р Явор Милтенев. Той завършва средното си образование в Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Константин-Кирил Философ“. Магистърска степен получава по специалността Българска филология към Факултета по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“, където придобива и образователната и научна степен „доктор“. През 2006 г. постъпва на работа като проучвател в Секцията за история на българския език към Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“, след което последователно заема длъжностите научен сътрудник II степен (2007) и главен асистент (2010).

В обявения конкурс за академичната длъжност *доцент* Явор Милтенев участва с научната си продукция от периода след защитата на докторската дисертация (2007-2013). Хабилюционният му труд е монография на тема: «Златостуй: старобългарски хомилетичен свод, създаден по инициативата на българския цар Симеон» (551 с), издадена от издателство «Авалон» през настоящата година. Отчита и внушителен брой публикации – 5 студии и 19 статии в български и чуждестранни поредици и сборници, както и 14 участия с доклади на научни форуми в България и чужбина. Участник е в 7 научни проекта на авторитетни институции – Института за славянознание на РАН,

Института за български език на БАН, СУ, Библиотеката на БАН, на един от които е ръководител.

В последните години научният интерес на кандидата е привлечен от изследването на появата, историята, текстологичните и лексикални особености на един от най-интересните писмени паметници на Преславската книжовна школа – сборника от преводи на слова на св. Йоан Златоуст, известен под името *Златоструй*. Серия публикации на тази тема (1 студия и 4 статии) на д-р Милтенев предшестват появата на хабилитационния му труд, който е обобщение на направеното от него по изучаването и сравняването на многобройните преписи на този хомилетичен свод, за установяването на текстологичната му история, за характеристиката на известните и установените от него редакции. Проучванията са направени въз основа на повече от 40 ръкописа. Изследват се източниците, съответстващите гръцки текстове, съставът на Златоустовите сбирки. Втората част на хабилитационния труд е издание на пет текста старобългарската хомилетична колекция Златоструй. Със средствата на съвременната текстология се постига убедителна характеристика на отделните преписи, групи и редакции. Особено важни са заключенията за рецепцията на византийската литература на славянска основа, за обхвата и особеностите на преводната литература през Златния век на българската книжнина, за ролята на владетеля в тези процеси. Несъмнени са приносите на този труд в областта на славяно-византийската текстология, литературната история, археографията, старобългарския книжовен език. Д-р Милтенев продължава работата си по темата – той е ръководител на проект по Програмата „Млади учени” на Фонда за научни изследвания, посветен на каталогизацията и проучването на съчиненията на св. Йоан Златоуст в старобългарски превод.

И друг преславски превод привлича научния интерес на кандидата – славянският текст на Дванадесетте малки пророци с тълкования. В поредица публикации той прави текстологична съпоставка между преписите на славнския превод на тази коментирана библейска книга за първи път в целия обем на текста и установява групирането на свидетелите и техните характеристики, анализира установените различия и ги класифицира, което дава възможност да се възстановят оригиналните словоупотреби, присъщи на преславския оригинал. Много важен е изводът, че от текстологична гледна точка в руската традиция се съхраняват най-добре характеристиките на старобългарския глаголически оригинал. Вниманието на учения е привлечено и от рядка причастна форма за бъдеще време в текста, което се оказва в активна употреба в определен кръг паметници с преславски произход.

Висока оценка в палеославистичните среди получи изследването на д-р Милтенов на глаголическите вписвания в кирилски ръкописи до XV в. Той събира, анализира, каталогизира и предлага добре мотивирана класификация на типовете такива случаи в около 50 ръкописа. Изследва и различните причини за тяхното появяване. Особено важни са изводите на автора за периода на едновременната употреба на двете старобългарски графични системи. Този труд е обобщаващ и основополагащ за бъдещите изследвания на глаголическите вписвания в кирилски ръкописи. Той е публикуван в престижното австрийско списание *Wiener slavistisches Jahrbuch* (2009). Въз основа на направените от него изводи за това явление авторът изследва глаголическите вписвания в книжовните паметници, създадени в Преславското средище, както и в Псалтира на Йоан Александър от 1337 г.

Кандидатът проявява подчертан интерес към продукцията на Преславската книжовна школа, установяването на обхвата и характерните особености на преславското наследство, намирането на надежни критерии за атрибуиране на текстове от Златния век. Едновременно с това изследва текстологията и лексиката на преводни текстове, представя новоткрити преписи.

Трябва да се подчертае и несъмнената дарба на д-р Милтенов за лексикографска работа. Лексикалните части на неговите изследвания се отличават с речникарски усет, прецизност и задълбоченост. Той е един от авторите на Речника на съчиненията на Патриарх Евтимий и сред редакторите на Речник-индекс на Синайския евхологий на П. Пенкова.

Д-р Милтенов е утвърден и авторитетен учен. Научната му продукция е стойностна и приносна, участието му в научния живот на палеославистичната общност е активно и успешно. Кандидатурата на гл. асистент д-р Явор Ивов Милтенов изцяло отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност *доцент*, за което убедено ще гласувам положително.

06.10.2013 г.

Член на научното жури:
доц. д-р Ивона Карачорова

